

Eesti Panga seaduse muutmise seadus

Eesti Panga seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduses asendatakse sõnad "Eesti Panga Nõukogu" sõnadega "Eesti Panga nõukogu" vastavas käändes;

2) paragrahvi 1 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

"(2) Eesti Pank on avalik-õiguslik juriidiline isik, tal on oma põhikiri, pitsat, vapp ja muu seadusega lubatud atribuutika.";

3) paragrahvi 1 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

4) paragrahvi 2 lõike 2 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

"7) oma ülesannete täitmiseks vajaliku statistika tegemine;"

5) paragrahvi 7 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

"(3) Eesti Panga nõukogu esimees korraldab nõukogu tegevust, juhatab nõukogu istungeid, kontrollib nõukogu otsuste täitmist, sõlmib juhatuse liikmetega juhatuse liikme lepingud, esindab Eesti Panga nõukogu ja vastab talle Eesti Panga nõukogu tegevuse kohta Riigikogus esitatavatele arupärimistele.";

6) paragrahvi 9 lõike 2 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

"4) Eesti Panga asepresidentide, Eesti Panga iseseisvate allasutuste ja esinduste juhtide ning siseauditi osakonna juhataja ametisse nimetamine ja ametist vabastamine, samuti Finantsinspektsiooni nõukogu ja eelarvenõukogu liikmete ning eelarvenõukogu tegevuse sõltumatu välise hindaja nimetamine ja tagasikutsumine Eesti Panga presidendi ettepanekul;"

7) paragrahvi 9 lõike 2 punktid 7 ja 7¹ muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

"7) Eesti Panga siseaudiitorite nimetamine ja tagasikutsumine ning siseauditi tööplaani kinnitamine;

7¹) Eesti Panga sõltumatute audiitorite nimetamine käesoleva seaduse § 31 lõikes 2 sätestatud korras;"

8) paragrahvi 9 lõike 2 punkt 11 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

"11) Eesti Panga nimel Riigikogule esitatavate kirjalike ettepanekute läbivaatamine ja heakskiitmine;"

9) paragrahvi 9 lõiget 2 täiendatakse punktiga 12 järgmises sõnastuses:

"12) juhatuse liikmetega sõlmitavate juhatuse liikme lepingute tingimuste heakskiitmine;"

10) paragrahvi 10 lõige 2¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(2¹) Eesti Panga asepresidendid nimetab viieks aastaks ametisse Eesti Panga nõukogu Eesti Panga presidendi ettepanekul. Eesti Panga asepresidenti ei või nimetada ametisse rohkem kui kaheks järjestikuseks ametiajaks.”;

11) paragrahvi 10 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(4) Kui Eesti Panga president on ajutiselt ära ega saa oma ülesandeid täita, annab ta oma volitused käskkirjaga ajutiselt üle asepresidendile. Kui Eesti Panga presidendi volitused lõpevad enne volituste tähtaja möödumist või kui ta ei saa muul põhjusel oma volitusi üle anda, määrab tema asendaja asepresidentide seast Eesti Panga nõukogu. Kuni nõukogu ei ole Eesti Panga presidendi asendajat määranud, täidab Eesti Panga presidendi ülesandeid ealt vanim asepresident. Eesti Panga presidendi asendajal on asendamise ajal kõik Eesti Panga presidendi volitused.”;

12) paragrahvi 11 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”1) Euroopa Keskpankade Süsteemi ülesannete täitmise korraldamine;”;

13) paragrahvi 11 lõike 1 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”6) Eesti Panga nõukogule ettepanekute tegemine Eesti Panga asepresidentide, siseauditi osakonna juhataja ja iseseisvate allasutuste juhtide ametisse nimetamiseks ning ametist vabastamiseks, samuti Finantsinspektsiooni nõukogu ning eelarvenõukogu liikmete ja eelarvenõukogu tegevuse sõltumatu välise hindaja nimetamiseks ja tagasikutsumiseks;”;

14) paragrahvi 11 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(5) Eesti Panga president annab Eesti Panga ülesannete täitmiseks käskkirju, korraldusi ja juhatussega konsulteerides määrusi.”;

15) paragrahvi 13 pealkirja muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”§ 13. Eesti Panga juhatus”;

16) paragrahvi 13 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

”(3) Juhatus liikme suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 31¹ ja 31² sätestatut.”;

17) paragrahv 25 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”§ 25. Eesti Panga kapital ja reservid

(1) Eesti Panga omakapital koosneb:

1) põhikapitalist;

2) reservidest.

(2) Eesti Panga põhikapitali suurus on 400 000 000 eurot.

(3) Eesti Panga põhikapitali võib suurendada Riigikogu otsusega.

(4) Reservid moodustatakse Eesti Panga kasumist.

(5) Reservide moodustamise ja kasutamise kord määratakse kindlaks Eesti Panga põhikirjas.”;

18) paragrahv 27 tunnistatakse kehtetuks;

19) paragrahv 30 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”§ 30. Eesti Panga kasum ja kahjum

(1) Aastakasum suunatakse põhikapitali suurendamiseks kuni Riigikogu määratud summani.

(2) Eesti Panga nõukogu otsusel võib aastakasumist teha eraldisi reservide täiendamiseks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 märgitud eraldiste tegemisest ülejääv kasum kantakse riigieelarvesse.

(4) Eesti Panga kahjum kaetakse reservidest. Kui sellest ei piisa, võib kahjumi katmiseks kasutada põhikapitali.

(5) Eesti Pank riigi keskpangana ei maksa tulumaksu, välja arvatud erisoodustustelt tasutav tulumaks.”;

20) paragrahvi 31 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(1) Eesti Panga aastaaruanne koosneb Eesti Panga tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest ja vandeaudiitori aruandest.

(2) Eesti Panga nõukogu nimetab Euroopa Keskpanga nõukogu soovitatud ja Euroopa Liidu Nõukogu heakskiidetud sõltumatud audiitorid, kelle ülesanne on kontrollida Eesti Panga tegevust majandusaasta jooksul ning kinnitada Eesti Panga koostatud raamatupidamise aastaaruande õigsust. Riigikogu otsusel võidakse Eesti Panga tegevust kontrollida täiendavalt.

(3) Eesti Panga audiitor auditeerib Finantsinspektsiooni tulude-kulude aastaaruande.

(4) Eesti Panga raamatupidamise aastaaruanne koostatakse vastavalt Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja artikli 26.4 alusel kehtestatud eeskirjadele.

(5) Eesti Panga aastaaruande kinnitab Eesti Panga nõukogu, kes seejärel esitab selle koos vandeaudiitori aruandega Riigikogule. Samaaegselt Eesti Panga aastaaruandega esitatakse Riigikogule Finantsinspektsiooni nõukogu kinnitatud Finantsinspektsiooni aastaaruanne. Riigikogu kuulab ära Eesti Panga presidendi ettekande Eesti Panga aastaaruande kohta.

(6) Eesti Panga aastaaruanne avaldatakse Riigi Teatajas.”;

21) seadust täiendatakse 5¹. peatükiga järgmises sõnastuses:

”5¹. peatükk

HUVIDE KONFLIKT JA TAUSTAKONTROLL

§ 31¹. Huvide konflikti vältimine

(1) Eesti Panga töötaja (edaspidi *töötaja*) peab töökohustusi täites vältima huvide konflikti.

(2) Huvide konflikt on olukord, kus töötaja tööalast tegevust mõjutab või võib mõjutada tema enda huvi või isiku huvi, kes on temaga seotud isik korruptsioonivastase seaduse tähenduses.

(3) Töötajal, kellel on tööülesannete täitmisel regulaarne juurdepääs turutundlikule teabele Euroopa Keskpanga suunise (EL) 2021/2253, millega kehtestatakse eurosüsteemi eetikaraamistiku põhimõtted (EKP/2021/49) (uuesti sõnastatud) (ELT L 454, 17.12.2021, lk 7–16) tähenduses, on keelatud teha tehinguid samas suunises nimetatud reguleeritud üksuse emiteeritud omakapitali- ja võlainstrumentidega, nendega seotud tuletisinstrumentidega ning sellise investeerimisfondi osakute või aktsiatega, mille investeerimispoliitika eesmärgid on suunatud üksnes reguleeritud üksustele. Eelnimetatud keeldu ei kohaldata tehingutele töötaja finantsvaradega, mille juhtimise töötaja on üle andnud sõltumatule kolmandale isikule kirjaliku varahalduse lepingu alusel, mis vastab Eesti Panga kehtestatud tingimustele, sealhulgas tagab, et töötaja ei saa sekkuda portfelli valitsemisse.

(4) Eesti Pank kehtestab nimekirja ametikohtadest, mille tööülesannete täitmisel on töötajal regulaarne juurdepääs turutundlikule teabele Euroopa Keskpanga suunise (EL) 2021/2253 tähenduses.

(5) Huvide konflikti vältimiseks võib Eesti Pank kehtestada töötajatele finantstehingute tegemisel täiendavalt järgmised piirangud:

1) eelneva loa nõue;

2) eelneva aruandluse nõue;

3) tagantjärele aruandluse nõue;

4) keeluperiood, mille jooksul on töötajal finantstehingute tegemine keelatud.

(6) Kui käesoleva paragrahvi lõike 4 kohaselt määratud ametikohal töötav töötaja või sellisele ametikohale kandideeriv isik omab finantsinstrumente, mis võivad põhjustada huvide konflikti, peab ta sellest viivitamata teavitama Eesti Panka ning rakendama Eesti Panga kehtestatud meetmeid huvide konflikti vältimiseks. Kui huvide konflikti ei ole võimalik vältida leebemate meetmetega, on Eesti Pangal õigus nõuda Eesti Panka töölevõtmist taotlevalt isikult või töötajalt finantsinstrumentide võõrandamist mõistliku aja jooksul.

(7) Eesti Pank võib kehtestada käesoleva paragrahvi rakendamiseks täpsemad nõuded huvide konflikti ennetamise, teatamiskohustuse ning aruandluse korra, tähtaja ja vormi kohta.

§ 31². Töötamise piirangud

(1) Töötajal, kellel on tööülesannete täitmisel regulaarne juurdepääs turutundlikule teabele Euroopa Keskpanga suunise (EL) 2021/2253 tähenduses, on kuni 12 kuu jooksul pärast Eesti Pangaga töö- või ametisuhte lõppu (edaspidi *ooteaeg*) keelatud otse või kaudselt, sealhulgas teise isiku vahendusel, nõustada Euroopa Keskpanga vahetu järelevalve alla kuuluvat krediitdiasutust või muud isikut, asuda tööle tema juurde või luua temaga töö- või käsundilaadne õigussuhe, kui töötajal on või näib olevat huvide konflikt ning Eesti Pank on talle soovitanud vastavat ametikohta mitte vastu võtta.

(2) Töötaja ei või ooteajal olla käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku olulist osalust omav aktsionär, osanik või muul viisil selle isiku juhtimisel märkimisväärset mõju omav isik, juhtimisorgani liige, prokurist, muul alusel esindusõigust omav isik, audiitor, siseauditi või -kontrolli osakonna juhataja ega revisjonikomisjoni esimees.

(3) Eesti Panga juhatuse liikme ooteaja pikkus on vähemalt 12 kuud. Eesti Panga nõukogu otsusega võib Eesti Panga juhatuse liikme ooteaega pikendada kuni 24 kuuni. Juhatuse liikmetele kohaldatakse lisaks ka Euroopa Keskpanga kehtestatud töötamise ja ametijärgse tegevuse piiranguid.

(4) Ooteaeg algab pärast töö- või ametisuhte lõppemist. Eesti Pank tagab, et töötajal ei ole ligipääsu käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabele pärast töö- või ametisuhte lõppu.

(5) Eesti Pank võib jätta ooteaja kohaldamata, kui töötajal ei ole vähemalt 12 kuu jooksul olnud juurdepääsu käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabele või kui töötaja tulevane ametikoht ja tööülesanded on Eesti Panga hinnangul sellised, mis ei suurenda nimetatud teabe lubamatu avaldamise riski.

(6) Ooteaja järgimise eest on töötajal õigus saada hüvitist. Hüvitist makstakse pärast töösuhte lõppemist. Ooteaja järgimise nõude rikkumise korral on Eesti Pangal õigus nõuda tagasi nii tasutud ooteaja hüvitis kui ka rikkumise tagajärjel Eesti Pangal tekkinud kahju. Eesti Pank võib töötajaga kokku leppida täiendavas leppetrahvis ooteaja järgimise nõude rikkumise eest.

(7) Eesti Pank määrab ametikohad, kus ooteaega kohaldatakse, ooteaja pikkuse, ooteaja järgimise eest makstava hüvitise summa ja hüvitise välja maksmise korra.

§ 31³. Taustakontroll

(1) Eesti Panka tööle kandideerija või töötaja (edaspidi *kontrollitav*) ametikohale sobivuse hindamiseks võib Kaitsepolitseiamet Eesti Panga taotlusel teha taustakontrolli (edaspidi *kontroll*) isiku suhtes, kes kandideerib ametikohale või töötab ametikohal, kus on ligipääs konfidentsiaalsetele andmetele, kokkupuude suurte materiaalsete väärtustega või võimalus mõjutada Eesti Panga finantsotsuseid. Täpsema ametikohtade loetelu kehtestab Eesti Pank.

(2) Kontrolli tegemise eelduseks on kontrollitava eelnev kirjalik nõusolek.

(3) Kui kontrollitav keeldub käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud nõusoleku andmisest või võtab selle tagasi, ei või teda võtta tööle ega jätta ametikohale, millel töötamise eelduseks on käesolevas paragrahvis sätestatud taustakontrolli läbimine. Enne töölepingu lõpetamist hindab Eesti Pank võimalust pakkuda kontrollitavale muud sobivat ametikohta, millel taustakontroll ei ole nõutav.

(4) Kontrolli tulemus võib olla aluseks kontrollitava tööle võtmisest keeldumiseks, teisele ametikohale üleviimiseks või töösuhte lõpetamiseks, kui kontrolli käigus ilmnenu asjaolud näitavad, et kontrollitav ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ametikohale sobiv.

(5) Taustakontrolli tegemiseks võib Kaitsepolitseiamet töödelda järgmisi isikuandmeid, võttes arvesse ametikoha riskitaset ning järgides andmete vajalikkuse ja minimaalsuse põhimõtet:

1) isiku üldandmed, kontaktandmed ja varasemad nimed;

2) isikut tõendava dokumendi andmed;

3) andmed perekondlike sidemete kohta;

4) isikule määratud karistuste andmed ning andmed selle kohta, kas isik on olnud kahtlustatav, süüdistatav või tunnistaja kriminaalmenetluses;

- 5) andmed isiku töö- ja hariduskäigu ning nende järjepidevuse kohta;
 - 6) andmed isiku seotuse kohta organisatsioonide või ühendustega, mille tegevus võib ohustada Eesti Panga või tema töötajate turvalisust;
 - 7) andmed isiku usaldusväärsuse, eetilise ja kõlbeliste omaduste kohta avalikest allikatest;
 - 8) andmed isiku võimalike sõltuvushäirete kohta;
 - 9) andmed isiku välisriigis viibimise kohta, kui see on vajalik kontrolli eesmärgi saavutamiseks;
 - 10) isiku kaitseväteenistuse ja viimase viie aasta töötamise andmed;
 - 11) andmed isiku seotuse kohta majandustegevusega;
 - 12) andmed isiku vara kohta korruptsioonivastase seaduse alusel;
 - 13) karistusregistri arhiivi andmed;
 - 14) viimase viie aasta tööandjalt ja õppeasutustest saadud andmed isiku usaldusväärsuse ja kõlbeliste omaduste kohta;
 - 15) andmed isiku viimase viie aasta välispiiri ületuste kohta riikidesse, mille puhul kehtib riigisaladuse ja salastatud välisteabe seadusest tulenev teatamiskohustus;
 - 16) muud julgeolekuasutuste seaduse alusel kogutud andmed.
- (6) Kaitsepolitseiamet kontrollib kontrollitava sobivust uuesti tema töölepingu kehtivuse ajal iga viie aasta järel või juhul, kui on põhjendatud kahtlus, et esinevad asjaolud, mis välistaksid isiku ametikohale nimetamise või tööle võtmise. Kui kontrolli käigus selguvad andmed, mis võivad mõjutada kontrollitava sobivust käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ametikohale, teavitab Kaitsepolitseiamet sellest viivitamata Eesti Panka.
- (7) Kui kontrollitav ei tööta enam käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ametikohal, teavitab Eesti Pank sellest viivitamata Kaitsepolitseiametit.
- (8) Kontrolli tegemiseks esitab kontrollitav Eesti Pangale isikuandmete ankeedi Eesti Panga kehtestatud vormil ning käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kirjaliku nõusoleku. Eesti Pank edastab need Kaitsepolitseiametile. Kontrollitav esitab Kaitsepolitseiameti nõudmisel täpsustavaid või lisaandmeid või dokumente, mis on vajalikud kontrolli tegemiseks.
- (9) Kaitsepolitseiamet teavitab Eesti Panka esmakordse kontrolli tulemustest kirjalikult 15 päeva jooksul pärast dokumentide kättesaamist. Vajaduse korral võib tähtaega pikendada kuni 45 päevani.
- (10) Kontrolli tegemisel ja isikuandmete töötlemisel, sealhulgas andmesubjekti õiguste piirangute kohaldamisel, lähtutakse julgeolekuasutuste seaduses sätestatust, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.
- (11) Kontrolli läbiviimiseks kogutud isikuandmeid säilitatakse viis aastat pärast kontrolli läbiviimist või käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ametikohal töötamise lõppemist, seejärel andmed kustutatakse.”;

22) paragrahvi 35 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

23) seadust täiendatakse §-ga 41 järgmises sõnastuses:

”§ 41. Käesoleva seaduse 2026. aasta xx.xx vastuvõetud redaktsiooni rakendamine

(1) Eesti Panga omakapital, mis on olemas käesoleva seaduse 2026. aasta xx.xx vastuvõetud redaktsiooni (edaspidi käesolevas paragrahvis *käesolev redaktsioon*) jõustumise ajal, jaotatakse ümber vastavalt käesoleva seaduse §-s 25 sätestatud omakapitali struktuurile järgmiselt:

1) põhikapitali suurendatakse käesoleva seaduse § 25 lõikes 2 ettenähtud suuruseni;

2) põhikapitali suurendamisest ülejäänud omakapital kantakse reservi.

(2) Töötaja, kes käesoleva redaktsiooni jõustumise ajal töötab käesoleva seaduse § 31¹ lõike 4 kohaselt määratud ametikohal ja omab finantsinstrumente, mis võivad põhjustada huvide konflikti, peab neist Eesti Panka teavitama viivitamata, kuid hiljemalt ühe kuu jooksul käesoleva redaktsiooni jõustumisest arvates. Kui huvide konflikti ei ole võimalik vältida leebemate meetmetega, võib Eesti Pank nõuda eeltoodud finantsinstrumentide võõrandamist mõistliku aja jooksul, kuid mitte enne ühe aasta möödumist käesoleva redaktsiooni jõustumisest arvates.

(3) Töötaja suhtes, kes käesoleva redaktsiooni jõustumise ajal töötab käesoleva seaduse § 31³ lõike 1 kohaselt määratud ametikohal, võib §-s 31³ sätestatud taustakontrolli teha mitte varem kui ühe aasta möödumisel käesoleva redaktsiooni jõustumisest arvates. Eesti Pank teavitab sellist töötajat kirjalikult taustakontrolli kohustusest, selle eesmärgist, ulatusest ning nõusoleku andmisest keeldumise või selle tagasivõtmise võimalikest tagajärgedest. Enne töölepingu lõpetamist nõusoleku andmisest keeldumise või selle tagasivõtmise tõttu pakub Eesti Pank töötajale võimaluse korral muud sobivat ametikohta, millel taustakontroll ei ole nõutav.”.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2026

Algatab rahanduskomisjon 14.09.2026.

(allkirjastatud digitaalselt)
Annely Akkermann
Rahanduskomisjoni esimees